

RoHS-direktivet

Annika Varnäs

Svensk Elektronik – Direktivsdag 31 maj 2013

Varför RoHS?

Minska riskerna för människors hälsa och miljön genom att ersätta **kvicksilver, kadmium, bly, krom VI, PBB** och **PBDE** i elektrisk och elektronisk utrustning med mindre farliga alternativ eller alternativ teknik

Möjliggöra miljövänlig återvinning och bortskaffande av avfall från elektrisk och elektronisk utrustning

Gränsvärden i RoHS

Bly

Kvicksilver

Krom (VI)

Polybromerade bifenyler (PBB)

Polybromerade difenyletrar (PBDE)

Kadmium

0,1 vikt-%

0,01 vikt-%

Alla gränsvärden gäller homogena material.

Homogent material:

”ett material med genomgående konstant sammansättning eller ett material som består av en kombination av material, som inte kan åtskiljas eller separeras i enskilda material genom mekaniska åtgärder”

Ex: en lödning, en koppartråd i en ledning, ett plasthölje på en dator

RoHS - historik

- Första RoHS-direktivet (2002/95/EG) trädde i kraft 2003 och gäller för elektrisk och elektronisk utrustning som satts på marknaden från juli 2006
- Andra RoHS-direktivet (2011/65/EU) började gälla 2013
- Svensk förordning: Förordning (2012:861) om farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning började gälla 2013
- Kemikalieinspektionens föreskrifter (2008:2) om kemiska produkter och biotekniska organismer, med senaste ändringen 2013:1

RoHS 2 – Nyheter

- Inga nya ämnen eller gränsvärden
- Omfattar fler produktkategorier
- Öppen omfattning
- Nya kriterier för undantag
- Anpassning till varupaketet
- CE-märkningen gäller även för RoHS

Omfattning

- EEE definieras som all utrustning som:
 - Genererar
 - Överför och mäter
 - Är beroende av
- } ström / fält

Omfattning

1. Stora hushållsapparater
2. Små hushållsapparater
3. IT- och telekommunikationsutrustning
4. Hemutrustning
5. Belysningsutrustning (inklusive glödlampor och armaturer)
6. Elektriska och elektroniska verktyg (ej LSIT)
7. Leksaker samt fritids- och sportutrustning
8. Medicinteknisk utrustning
9. Utrustning för övervakning och kontroll
10. Varuautomater
11. All övrig elektrisk och elektronisk utrustning

Successiv infasning

Nya produktgrupper fasas in gradvis:

2014: Medicinteknisk utrustning

Utrustning för övervakning och kontroll

2016: Medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik

2017: Industriella övervaknings- och kontrollinstrument

2019: All övrig utrustning som uppfyller definitionen

RoHS 2: Avgränsningar

Följande produkter omfattas inte av RoHS 2 (Artikel 2):

- Utrustning nödvändig för medlemsstaters militär/säkerhetsintressen
- Utrustning avsedd att sändas ut i rymden
- Utrustning särskilt utformad för att installeras som del av en annan utrustning som inte omfattas av RoHS
- Storskaliga stationära industriverktyg
- Storskaliga fasta installationer

(forts)

RoHS 2: Avgränsningar

(forts)

- Transportmedel för personer eller varor
- Mobila maskiner ej avsedda för användning på väg*
- Aktiva medicintekniska produkter för implantation
- Solcellspaneler avsedda att användas i ett system
- Utrustning för forskning och utveckling*

** endast för yrkesmässig användning*

Storskaliga industriverktyg

- En samling maskiner, utrustning och/eller komponenter som fungerar tillsammans för en särskild användning
- Permanentinstalleras och avinstalleras av yrkesfolk på en särskild plats
- Används och underhålls av yrkesfolk i en industriell produktionsanläggning eller forsknings- och utvecklingsanläggning
- Måste vara storskaliga

Storskaliga fasta installationer

- En kombination av flera typer av apparater
- Samlade, installerade och avinstallerade av fackfolk
- Intentionen är att dessa ska användas permanent på en viss bestämd plats
- Måste vara storskaliga

EU-kommissionen har utformat ett vägledningsdokument (FAQ) som kan ge ytterligare hjälp:

http://ec.europa.eu/environment/waste/rohs_eee/events_rohs3_en.htm

Företagets ansvar att avgöra om deras utrustning omfattas av RoHS eller inte

Vid eventuell tvist kan domstol komma att avgöra

Undantag i RoHS *(Artikel 5)*

- Ansökan om undantag för vissa användningsområden – enligt Artikel 5
- Inga nya undantag eller upphävda undantag i nya RoHS
- Undantag tidsbegränsade:
 - Kategori 8 och 9: max 7 år
 - Övriga kategorier: max 5 år
 - Bedöms från fall till fall och kan bli kortare
- Undantag kan förnyas
- Undantag gäller specifikt ämne och specifik användning (men är inte specifik för sökanden)

Kriterier för undantag i RoHS 2

- Ej tekniskt möjligt att substituera
- Substitutens tillförlitlighet ej säkrad
- Substitutionens negativa konsekvenser överväger
 - Miljö- eller hälsokonsekvenser
 - Konsekvenser för konsumentssäkerhet
- Dessutom beaktas:
 - Tillgång på substitut
 - Samhällsekonomiska konsekvenser
 - Inverkan på innovation
- Bevisbördan ligger på företagen – ansökan enl. Bilaga V

RoHS 2 är anpassat till Varupaketet

- Varupaketet ska förenkla handeln med industrivaror inom EU
- Innehåller gemensamma regler
- Flera EU-direktiv är anpassade till Varupaketet
- Varupaketet omfattar:
 - Förordning 764/2008 om förfaranden för tillämpning av vissa nationella tekniska regler på produkter som lagligen saluförts i en annan medlemsstat
 - Förordning 765/2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter
 - Beslut 768/2008 om en gemensam ram för saluföring av produkter

Vad innebär anpassningen till Varupaketet för RoHS?

- Flera definitioner (tex. tillverkare, importör, tillhandahållande på marknaden etc.) är desamma som i Varupaketet
- Skyldigheter för tillverkare, importörer och distributörer harmoniserade med skyldigheterna i Varupaketet
- CE-märkning och teknisk dokumentation beskrivs i Varupaketets bestämmelser
- Gemensamma bestämmelser om tillsyn

Varupaketet och dess regler – ytterligare vägledning

- Guide som kan ge ytterligare hjälp: *”Guide to the implementation of directives based on the New Approach and the Global Approach”*
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/files/blue-guide/guidepublic_en.pdf
- En ny guide väntas publiceras under 2013

CE-märkning i RoHS

- Från 2013 ska CE-märket användas för att visa att produkten uppfyller kraven i RoHS
- Andra "RoHS-märken" ska ej användas
- CE-märkningen ställer krav på företagen:
 - Ta fram teknisk dokumentation (enligt modul A i bilaga II till beslut 768/2008/EG)
 - Testa/bedöma material, komponenter och utrustning
 - Upprätta EU-försäkran om överensstämmelse (DoC)
 - Kunna visa upp teknisk dokumentation under 10 år

Skyldigheter för tillverkare

- Som tillverkare räknas den som:
 - Själv tillverkar produkten
 - Låter tillverka produkten och sätter sitt varumärke på produkten
- Tillverkaren ska (se vidare i Artikel 7 i RoHS):
 - se till att ämneskraven i RoHS uppfylls
 - utarbeta teknisk dokumentation enligt Modul A i Bilaga II till beslut 768/2008/EG
 - upprätta EU-försäkran om överensstämmelse enligt Bilaga VI i RoHS
 - Anbringa CE-märkningen på produkten
 - förse produkten med identifieringsmärkning samt namn, firmanamn eller varumärke samt adress

Skyldigheter för importörer

- Som importör räknas den som importerar en produkt från tredje land och släpper ut den på EU-marknaden
- Importören ska (se vidare Artikel 9 i RoHS):
 - säkerställa att tillverkaren har utfört bedömning om överensstämmelse
 - säkerställa tillverkaren har upprättat teknisk dokumentation
 - säkerställa att utrustningen är försedd med CE-märkning och åtföljs av den dokumentation som krävs
 - ange namn, firmanamn eller varumärke samt kontaktadress på produkten

Skyldigheter för distributörer

- Som distributör räknas den som tillhandahåller en produkt på marknaden och inte är tillverkare eller importör
- Distributörer är både butikskedjor och mellanhänder
- Distributörer ska (se vidare Artikel 10 i RoHS):
 - kontrollera att utrustningen är försedd med CE-märkning
 - kontrollera att utrustningen åtföljs av erforderliga dokument på ett språk som kan förstås av användare och konsumenter
 - kontrollera att tillverkarens och importörens namn och adress finns på produkten

Översyn av ämnen

- Översyn av ämnena i RoHS Bilaga II pågår
- Nya ämnesbegränsningar kommer föreslås i november 2013, kommissionen fattar beslut i juli 2014
- Därefter kommer ämnesöversyn ske med jämna mellanrum
- Baserat delvis på tidigare rapport, i första hand:
 - Hexabromocyklododekan (HBCDD)
 - Bis (2-etylhexyl)ftalat (DEHP)
 - Butylbensylftalat (BBP)
 - Dibutylftalat (DBP)

Ämnesöversyn – fortsättning

- *Ämnen ska särskilt beaktas som:*
 - Kan ha negativ inverkan vid avfallshantering, bland annat genom att de försämrar möjlighet till materialåtervinning
 - Skulle kunna ge upphov till okontrollerad eller diffus spridning i miljön
 - Skulle kunna leda till oacceptabel exponering av arbetstagare som medverkar vid insamling eller behandling av avfall
 - Skulle kunna ersättas av substitut

Ytterligare information

RoHS-information hos Kemikalieinspektionen:

www.kemi.se/rohs

EU-kommissionens RoHS-information:

http://ec.europa.eu/environment/waste/rohs_eee/index_en.htm

Regeringens sida om varupaketet:

<http://www.regeringen.se/sb/d/11800>

Tack!

Frågor?

Epost: annika.varnas@kemi.se